

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในการดำเนินคดีอาญา : ศึกษาปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากการไม่โอนคดีเด็กหรือเยาวชน ตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
ชื่อผู้เขียน	ปิยะวดี เดียวตระกูล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

เมื่อเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำความผิดกฎหมายเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายในฐานะของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย อันมีลักษณะของการดำเนินการที่จะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน ซึ่งควรจะได้รับบริการฝึกอบรม สั่งสอน และสงเคราะห์ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ ด้วยเหตุนี้เองจึงมีการจัดตั้งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ขึ้น เพื่อตอบสนองความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่ควรจะได้รับตามหลักพื้นฐานสากล พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

การดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชนตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้กำหนดวิธีแก้ไขความผิดพลาดของการนำเด็กและเยาวชนไปฟ้องรวมกับผู้ร่วมกระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา โดยการให้อำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาที่รับฟ้องคดีเด็กและเยาวชนใช้ดุลพินิจในการโอนคดีเด็กและเยาวชนไปพิจารณายังศาลเยาวชนและครอบครัว อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อจำกัดของเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งในกรณีที่ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดานั้นเห็นว่า ไม่สมควรโอนคดีเด็กและเยาวชนพิจารณาไปยังศาลเยาวชนและครอบครัวย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนมิได้รับความคุ้มครองสิทธิภายใต้กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และนอกจากนั้น ผลในทางกฎหมายยังกำหนดให้การดำเนินการในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาพิพากษาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาที่ได้ดำเนินการมาแล้วเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วย

กฎหมายและบังคับใช้ได้ต่อไป แม้ว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะทำนองเดียวกับผู้ร่วมกระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ก็ตาม

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเป็นการศึกษาความไม่คุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชน เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นครบทุกท้องที่ทั่วประเทศแล้ว โดยการจำกัดการใช้ดุลพินิจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาที่รับฟ้องคดีเด็กและเยาวชนจะต้องโอนคดีเด็กและเยาวชนไปพิจารณายังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ ประกอบกับให้อำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเลือกรับฟังข้อเท็จจริงจากการดำเนินการจากการดำเนินการในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาพิพากษาที่ผ่านมาได้ แต่ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในการได้รับการพิจารณาพิพากษาที่ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม อันเป็นดำเนินการตามเป้าหมายของการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

Thesis Title	Protection of Child and Young Person's Rights in Criminal Prosecution Proceeding : Studying Problems and Impacts Arising in the Case Where Child or Young Person Case Is Not Transferred as Provided by Section 96 of the Act of Juvenile and Family Courts and Procedures for Juvenile and Family Cases B.E. 2010
Author	Piyawadee Dioetrakul
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Achariya Chutinun
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

When a child and young person who have inappropriate behaviors or commit offenses enter criminal justice system; they, as alleged offenders or accused persons, will be served with rights according to law. In constituting the proceedings, welfare and future of the Youth must be taken into consideration. Rather than being punished, the Youth should be trained, taught and aided in reforming himself so that he becomes good citizen. The Act of Juvenile and Family Courts and Procedures for Juvenile and Family Cases B.E. 2010 is, therefore, enacted in order to recognize rights of the Youth that should be protected according to basic universal principles and to be guidelines for the performance of the state official duties.

In prosecuting the Youth, who commits a criminal offense jointly with a person who is not a child or young person; Section 96 of The Act of Juvenile and Family Courts and Procedures for Juvenile and Family Cases B.E. 2010 provides a solution in the case that a charge is, by mistake, brought against the Youth jointly with his adult co-offender to the court having jurisdiction over Normal Case. As a result of the restriction on the jurisdiction of Juvenile and Family Court in the past; Section 96 provides that the court, which has jurisdiction over Normal Case and accepts child and young person case, has discretion to decide whether to transfer the child and young person case to Juvenile and Family Court for trial. With the so enactment, in the case that the court having jurisdiction over Normal Case finds that it is unsuitable to transfer the

child and young person case to Juvenile and Family Court for trial, the Youth is deprived of Rights in Juvenile Justice System. In addition, the provision provides that the proceedings in the investigation stage and the trial and adjudication already conducted by the court having jurisdiction over Normal Case are deemed to be lawful and valid despite the fact that the so prescribed will lead the youth offender to be treated as his co-offender who is adult.

What is studied in this thesis is, therefore, Rights of the Youth in Prosecution Proceedings that are not protected in the case that the Youth commits a criminal offense jointly with a person who is not a child or young person. It is done with the intention to suggest guidelines for the protection of rights of the youth that suits the current situation where Juvenile and Family Courts are established in every province of Thailand. It is suggested that the discretion of the court having jurisdiction over Normal Case and accepting child and young person cases should be restricted; that the court should be obliged to transfer child and young person cases to the court having jurisdiction over juvenile and family case for retrial; and that the court having jurisdiction over juvenile and family case should be allowed to admit the facts obtained through the proceeding in the investigation stage and the trial and adjudication conducted prior to the transferal, provided that welfare and future of the Youth are given priority in doing so. By doing so, rights to correct, appropriate, and fair trial and adjudication of the Youth will be protected and the objective of the prosecution of the Youth will be truly adhered.

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จและความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวความคิดทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบแก้ไขความเรียบร้อยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฌ นคร ที่ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งให้คำแนะนำเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนชี้แนะปัญหาและข้อสังเกตต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ ดร. อุทัย อาทิวะช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธาณี วรภัทร ที่ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและความรู้เพิ่มเติมในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดาและมารดาที่ให้การสนับสนุนโดยการให้โอกาสในการศึกษากับผู้เขียน พร้อมทั้งเป็นกำลังใจและความห่วงใยให้กับผู้เขียนจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ปิยะวดี เดียวตระกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และหลักสากลที่เกี่ยวกับความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	10
2.1 ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม.....	11
2.1.1 หลักความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน.....	11
2.1.2 หลักการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	15
2.1.3 หลักกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน.....	19
2.2 หลักประกันพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนกับการดำเนิน คดีอาญา.....	22
2.2.1 ความคุ้มครองของสิทธิเด็กและเยาวชนในการดำเนินคดีอาญา ตามมาตรฐานสากล.....	23
2.2.2 ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในการดำเนินคดีอาญา ตามกฎหมายไทย.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3	
2.3.1	
2.3.1.1	
2.3.1.2	
2.3.1.3	
2.4	
2.4.1	
2.4.2	
2.4.3	
3.	
3.1	
3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 ประเทศสิงคโปร์.....	66
3.2.1 วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดอาญา.....	66
3.2.2 หลักเกณฑ์การกำหนดอายุเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา และอยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว.....	67
3.2.3 การดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคล ซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชน.....	67
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์การดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดอาญาร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชน.....	70
4.1 วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบของการดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดอาญาร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชน.....	71
4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา ร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ.....	79
4.3 วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นของการ โอนคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดอาญาร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เด็กหรือเยาวชนไปพิจารณา ศาลเยาวชนและครอบครัว.....	84
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 บทสรุป.....	86
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	95
ประวัติผู้เขียน.....	100